

(א) [לעיל פ"ג, ט] (ב) [לעיל פ"ג, ו] (ג) [לעיל פ"ג, ז] (ד) [לעיל פ"ג, ח] (ה) [לעיל פ"ג, ט] (ו) [לעיל פ"ג, י] (ז) [לעיל פ"ג, י"א] (ח) [לעיל פ"ג, י"ב] (ט) [לעיל פ"ג, י"ג] (י) [לעיל פ"ג, י"ד] (יא) [לעיל פ"ג, י"ה] (יב) [לעיל פ"ג, י"ו] (יג) [לעיל פ"ג, י"ז] (יד) [לעיל פ"ג, י"ח] (טו) [לעיל פ"ג, י"ט] (טז) [לעיל פ"ג, כ]

הגהות הב"ח

(א) גמ' קמיה דרב כהנא אמר לי דלמא בעשין בסעודתן דעבדו ואלכו ורב אפי"ה נחמ':

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה ח"ק ל"ל כ"ו. י"ב אכל הרש"ס מפרש להיך וכשיטתו שפסק בסולחא כחכמים וכ"ד ה"ק ורמב"ם שהשמיט להיך ממירי דרב אפי"ה [ב] תוב' ד"ה ח"ק. שלם זכיה כ"ו. י"ב דלא כרש"י ד"ה לדידיה. טור:

השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא צב.

ומהלך כעושה מעשה דמי. ואפי"ה אי לאו משום השבת אצידה לא אכיל: כשהיא פורקת מהיכן אכלה. כל משאה פורקין צנת אחת והולכין: עד שהיא פורקת. בהליכתה אוכלת ממשאוי שעל גבה: בתרני' ואפי' בדינר. ואפי' היא שזה דינר: לא יאכל פועל ויסר על שכרו. לקמן יליף מכנפשי'

בשכירותו שמוסר נפשו עליו לעלות צאילן או צמקוס סכנה: ויהא סוסס את הפתח צפניו. שימנעו לשוכרו למלאכתו: גמ' אכל מלמדיו. אומרין לו דרך ענה הוגנת: לא שכרו אלא לצורך אשכול אחד. אוכלו לאותו אשכול: ס"ק איס ליה דרב אפי' וה"ק פועל אוכל קישות שהיא לצדה ואין עוד ואפי' היא שזה דינר ואחא רבי אלעזר למימר צין שהיא לצדה צין ששכרו לה ולמזכותיה אס אס יומר על שכרו לא יאכלנה אס רבנן בתראי למימר יותר על שכרו מותר הוא לאכול אס שכיר יוס הוא אכל שכרו להקישות לצדה לית להו דרב אפי' אפי' לא צבר. שכרו לכל היום מותר לאכול לאשכול ראשון שצבר: משום דליכא למיפזי לנלוו של צעל ביניו. דינמא ליה הכ צרישא והדר אכיל דאי היכי מו לא אכיל והמורה התירה לאכול: אכל כהא דליכא לקיומי לצפוף. אימא לא זיכתה לו תורה אלא א"כ נתן: מגילת ספרים. מגילה טמונה לפי שאסור לכבוד הלכות וכשהיא שומע דבר חידוש וירא לשוכרו היה כותבו ומסמיר מן העין: צרישא כל אדם. ואפי' אינו שכירו: ס"ק [א] ליה דאיסי. דהא אוכל פועל קמני ורבנן בתראי אית להו דאיסי וה"ק וחכמים ממירין לאכול יותר על שכרו דהא לאו שכיר נמי אכיל: משלו הוא אוכל. מוספת שכן הוא שהוספה לו תורה: או משל שמים. צמתנת גמילות חסדים כשאר מתנות עניים: טנו. אכילתי לאשתי וצני: יהיבין להו. כי היכי דצידו ליתן שכרו לכל מי שירצה: לדידיה וזי ליה רחמנא. צדקה וכל זמן דלא מטא לדידיה לא זכי ליה דלימנא לאשתו וצניו: אכל צווא. צתמיה. וכי מוספת מרובה על העיקר: דמר סבר משלו הוא אוכל. והלכך לא יאכל יותר על שכרו דאין מוספת מרובה על העיקר: ומר סבר משל שמים הוא אוכל. וזכי ליה רחמנא: ואכלה כנפשיך. צדק שאתה מוסר נפשך עליו לעלות צבצב ולעלות צאילן דמוסר נפשו למימה והיינו שכיר: נזיר. שאסור צענבים: משום לך נך אמרינן נזירא סחור סחור לכרמא לא סקרב. כלומר קנסא הוא דקנסוהו שימנע עלמנו מלהשכיר לענבים: קא נסיב לה. גמרא קרא דפועל ולעולם רבנן היא וקרא אסמכתא צעלמא: לקוות. לייצגן צדה לעשות קציעות: הרי

אלא אימא עד שתהא פורקת. דסד"א שאינה אוכלת אלא כשהיא רואה הגפן צפניה אכל כשאינה רואה שהגפן עליה או צעגלה אינה אוכלת ואע"ג דטעמא דחסימה לאו משום דחויא ומצטרפת הוא ס"קמ"ל דלא קאי אפני השבת אצידה דמן הדין אוכלת אלא מילתא צפני נפשיה הוא:

איבעית אימא דרב אימא בינייהו. דמ"ק שמוכר פועל לית ליה דרב ואע"ג דאיסי צן יהודה איירי צעשין צסעודתן מ"מ לא מיקרו פועלים כיון שלא מדעת צעל הבית עושין: אי אמרת משלו הוא אוכל יהיבין להו. דמשעה ששכרו הוי כאלו התנה עמו ואי משל שמים הוא אוכל לא יהיבין להו [ב] שלא זיכה לו הכתוב אלא מה שהוא לעוס ואוכל ואין לו כח ליתן (כולם): בן נמצא בספרים ישנים וכן נראה צגרום לא בכנפשיך קמפלאני. ואי לאו כנפשיך הוו מודו כ"ע דאכול יותר מכדי שכרו דרחמנא זכה ליה ולא גרסי' דכולי עלמא משלו הוא אוכל דהא כ"ש דאי משל שמים הוא אוכל דהוה אכיל יתר מכדי שכרו אי לאו כנפשיך יוש לישב הגירסא משום דמעיקרא הוה צני למיפסק מת"ק דמשל שמים הוא אוכל ודמה לו וחזר ופושט מדברי חכמים דסברי משל שמים כו' וא"כ מ"ק נמי סבר הכי דצין מ"ק לחכמים ליכא אלא הא דאמנן לעיל והדוחה אומר לעולם אימא לך משלו הוא אוכל כמו שדמיתי לך למעלה: וא"י אמרת משלו הוא אוכל אמאי אין שומעין לו. וא"ת דמאי פריך הא כיון דהוא אינו יכול לאכול הוה ליה כחולה שאינו יכול ליתן להס וי"ל דלא דמי לחולה דחולה אינו מאכז לפירות שלפניו ולהכי לא זכי ליה רחמנא אכל נזיר דמאכז זכי ליה כשאר פועל וא"ת אלא מאי משל שמים הוא אוכל א"כ אמאי נקט נזיר וי"ל דלורחא דמילתא נקט שהנזיר רגיל לומר כן לפי שאינו אוכל: השוכר את הפועל צקצרות צו בו. מימה דאס היה רואה לאכול כך צלא קציעה הימה נגמרה מלאכתו ולא היה צכלל דייש וצצציל שחושב הוי צכלל דייש וי"ל דהכא מיירי צמקוס שמהנה הוא לקנות מאניס דהשתא צלה מחשבה אלא צסתמא הוי דבר שלא נגמרה מלאכתו למעשר ועוד דין הוא שיאכל פועל ע"י מחשבתו כיון דעל ידי מחשבה זאת חשיב לא נגמרה מלאכתו לענין שאוכל ופטור:

על ששכרו והכמים מתירין מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר משלו הוא אוכל ומר סבר משל שמים הוא אוכל לא דכולי עלמא משלו הוא אוכל והכא בכנפשיך קמיפלגי מר סבר כנפשיך בדבר שמוסר נפשו עליו ומר סבר כנפשיך מה נפשך אם חסמת פטור אף פועל אם חסמת פטור תא שמע נזיר שאמר תנו (לאשתו ובניו) אין שומעין לו ואי אמרת משלו הוא אוכל אמאי אין שומעין לו התם משום לך לך אמרין נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב תא שמע פועל שאמר תנו לאשתי ובני אינו שומעין לו ואי אמרת משלו הוא אוכל אמאי אין שומעין לו מאי פועל נזיר והתניא פועל מדידי גבי הדדי תניין תא שמע מגין לפועל שאמר תנו לאשתי ובני שאין שומעין לו שנאמר ואל כלך לא תתן וכי תימא הכי נזיר אי הכי משום אל כלך לא תתן משום לך לך אמרין נזירא הוא אין הכי נמי ואידי דקתני לה בלשון פועל קא נסיב לה קרא דפועל תא שמע השוכר את הפועל לקצות בתאנים הרי

עין משפט נר מצוה

פג א ב מיי פייג מהלג סכרות הלי א סגג לאוין קפד טושי"ע ח"מ ס"י שלם סעיף א: פד ג ד ה מיי שם פיי"ב הלי יא סגג עשין לא טושי"ע ח"מ ס"י שלם סעיף ז: פה ר ז שם צהג"ה: פו ח ט י מיי שם הלי יג יד טושי"ע שם סעיף טו:

תורה אור השלם

1 כי תבא בכרם רעך ואבלת עבדים כנפשיך שבעך ואל בליך לא תתן: דברים כג כה

מוסף רש"י

אף פועל אם חסמת. קצת דמי שלם לאכול או בחוקה פטור. מלאו דלא מחסום (לעיל פ"ח).